

COALIȚIA CIVICĂ PENTRU ALEGERI LIBERE ȘI CORECTE

ASOCIAȚIA PROMO-LEX

RAPORT nr.3

Monitorizarea alegerilor parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010

Perioada de monitorizare: 26 octombrie – 8 noiembrie 2010

Publicat la 11 noiembrie 2010

Embassy of the
United States of America

Acest proiect beneficiază de asistență tehnică și financiară din partea Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, Fondului Național pentru Democrație (NED), National Democratic Institute for International Affairs (NDI). Opiniile exprimate în raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Raportul nr. 3 de monitorizare a alegerilor parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010

CUPRINS:

I. REZUMAT

II. EFORTUL DE MONITORIZARE PROMO-LEX

III. CONSTATĂRI

- A. Cadrul normativ**
- B. Concurenți electorali**
- C. Administrația electorală**
- D. Administrația publică locală**
- E. Agitație electorală**
- F. Analiza financiară**
- G. Mass-media**
- H. Observatorii naționali și internaționali**
- I. Regiunea transnistreană**

IV. ÎNGRIJORĂRI

V. RECOMANDĂRI

I. REZUMAT

Prezentul Raport cuprinde perioada 25 octombrie – 8 noiembrie 2010 și descrie contextul electoral și reflectă principalele evoluții în campanie electorală, prestația concurenților electorali și a autorităților publice locale și electorale, încadrate în cadrul normativ și limitele prescrise de timp.

Campania electorală se intensifică, fiind constatate cazuri de intimidare și violență cât în privința concurenților electorali, atât și a alegătorilor. Concurenții electorali desfășoară diverse activități de agitație electorală dar nu exclud utilizarea resurselor administrative și oferirea „cadourilor electorale”.

Promo-LEX salută exercitarea imparțială a atribuțiilor de către administrația electorală. CEC a înregistrat până la finele perioadei permise 40 de concurenți electorali și a aplicat avertismente pentru concurenții care au admis abateri.

În același timp, CEC a permis constituirea organelor electorale în baza propunerilor întârziate, înregistrate la organele electorale inferioare de către unii concurenți electorali. Totodată, CEC a adoptat și a modificat acte normative proprii, interpretând legislația în vigoare în interesul unor categorii de persoane cu dezabilități, precum și a evitat să ajusteze regulamentele de organizare a alegerilor la prevederile actuale ale Codului Electoral. În acest fel, a lăsat la discreția organelor teritoriale inferioare aplicarea neuniformă a legislației electorale, în special a votării persoanelor care dispun și de viză de domiciliu și de viză de reședință. În cinci circumscripții electorale au fost constatate deficiențe la pregătirea SV, iar în două au fost sesizate nemulțămiri ale membrilor privind aspectele logistice ale activității lor.

Au fost înregistrate mai multe cazuri în care partidele politice reprezentate în Parlament au depus cu întârziere candidaturile pentru BESV, iar reprezentanții a două partide politice reprezentate în Parlament au evitat să-și realizeze dreptul de a delega candidați în BESV. Concurenții electorali implicați în proces desfășoară în teritoriu multiple și diverse activități de agitație electorală, recurgând în preponderență la întâlniri cu alegătorii, afișaje electorale și spoturi publicitare. De asemenea, au fost petrecute concerte ca metodă de agitație electorală.

În perioada de monitorizare, au fost constatate o serie de cazuri de intimidări și presiuni ascunse asupra alegătorilor și concurenților electorali, precum și mai multe cazuri de agitație electorală forțată. Cazuri de utilizare a resurselor administrative și oferire a „cadourilor” electorale de către concurenți persistă.

Concurenții electorali au raportat în termen, la CEC, despre utilizarea resurselor din fondul electoral, însă niciunul dintre concurenți nu a respectat, în pofida recomandărilor anterioare, obligația de a declara săptămânal într-o publicație de circulație națională mijloacele financiare și alte forme de susținere materială a activității lor. La 12 din cei 40 de concurenți electorali înregistrați în cursa electorală, au fost depistate materiale publicitare cu deficiențe în vederea indicării informației prevăzute de legislație.

CEC nu a adoptat hotărâri cu privire la modul de participare la alegeri a cetățenilor RM domiciliați în raioanele din stânga Nistrului, cu toate acestea, secții de votare speciale pentru alegătorii din regiunea transnistreană au fost constituite în r. Anenii Noi, r. Florești, r. Rezina.

Principalele recomandări formulate în raport se referă la necesitatea implicării CEC în medierea conflictelor dintre concurenții electorali și membrii organelor electorale, inițierea unor campanii de sensibilizare a concurenților electorali privind necesitatea unui comportament pașnic și civilizată în procesul electoral.

Promo-LEX desfășoară monitorizarea de lungă durată a perioadei electorale în contextul alegerilor parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010, în cadrul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte. În procesul de monitorizare, Promo-LEX antrenează 42 de

observatori pe termen lung, repartizați în toate raioanele țării. Observatorii Promo-LEX au fost instruiți în domeniul procedurilor electorale și caracterului non-părtinitor și independent al efortului de monitorizare. Recomandările misiunii sunt formulate cu bună credință și au scopul de a contribui la sporirea calității procesului electoral.

II. EFORTUL DE MONITORIZARE PROMO-LEX

Monitorizarea alegerilor anticipate parlamentare, preconizate pentru 28 noiembrie 2010, este un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte. „Coaliția 2009” este o uniune benevolă de organizații non-guvernamentale, care implementează proiecte de îmbunătățire a procesului electoral și sporire a încrederii cetățenilor în acest proces. Programele de monitorizare a alegerilor în cadrul „Coaliției 2009” sunt implementate atât de Promo-LEX, cât și de alte organizații care fac parte din aceasta.

Efortul de monitorizare Promo-LEX cuprinde 42 observatori pe termen lung care vor monitoriza procesul electoral în toate circumscripțiile electorale din Republica Moldova în perioada 6 octombrie – 6 decembrie 2010. Observatorii vor raporta constatările într-o formă standardizată, în baza observării directe, întâlnirilor cu interlocutori și consultarea documentelor oficiale.

Efortul de monitorizare Promo-LEX nu este un organ de anchetă și nu are drept scop documentarea constatărilor observate. Sursa elaborării rapoartelor bisăptămânale ale efortului de monitorizare servesc exclusiv rapoartele standardizate ale observatorilor întocmite de către aceștia imediat după evenimentele cu caracter electoral și remise echipei centrale spre analiză. Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat înainte de începerea activității Codul de conduită al observatorului independent Promo-LEX. Obligațiile principale ale acestui Cod sunt buna-credință, non partizanatul politic și operativitatea. Acesta este disponibil pe pagina web a Asociației, www.promolex.md.

Efortul de monitorizare Promo-LEX, nu este concurent electoral și nici nu este oponent politic al oricărei formațiuni implicate în alegerile parlamentare anticipate. În cadrul efortului de monitorizare este instituită funcția de ofițer de legătură cu organele electorale centrale și concurenții electorali, care este prezent la toate ședințele CEC și care este disponibil conlucrării (în limitele Codului de conduită și legislației în vigoare) cu toți concurenții înscriși în cursa electorală. Relatările concurenților electorali sunt incluse în rapoartele de monitorizare doar dacă sunt confirmate de către rapoartele observatorilor întocmite urmare a verificării relatărilor prin interviuri cu interlocutorii, martori ai evenimentului.

Rapoartele Promo-LEX se adresează la trei categorii de public: cetățenii Republicii Moldova, autoritățile publice a Republicii Moldova, și comunitatea internațională relevantă.

În ziua alegerilor, Promo-LEX va delega observatori pe termen scurt în toate secțiile de votare deschise pe teritoriul Republicii Moldova. Efortul Promo-LEX va realiza Numărarea în Paralel a Voturilor (PVT), Numărătoarea Rapidă (Quick Count) în baza unui eșantion reprezentativ, precum și observarea calității desfășurării scrutinului. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de către echipe centrale de Analiză, Rețea, Logistică, Comunicare și Management General.

Acest proiect beneficiază de asistență tehnică și financiară din partea Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, Fondului Național pentru Democrație (NED), National Democratic Institute for International Affairs (NDI). Opiniile exprimate în raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

III. CONSTATĂRI

A. Cadrul normativ

Cadrul normativ al procesului electoral privind desfășurarea alegerilor parlamentare din 28 noiembrie 2010 cuprinde Codul Electoral, hotărâri, regulamente și instrucțiuni ale Comisiei Electorale Centrale.

Potrivit "Programului calendaristic pentru realizarea acțiunilor de organizare și desfășurare a alegerilor", aprobat prin Hotărârea CEC nr. 3552 din 29 septembrie 2010, CEC urmează să alinieze prevederile din regulamentele și instrucțiunile sale normelor din legislația electorală.

În perioada monitorizată, CEC a adoptat următoarele acte:

Hotărâre nr. 3736 cu privire la completarea Instrucțiunii cu privire la procedura de vot cu urna mobilă, adoptată de CEC la 29 octombrie 2010, introduce noi prevederi prin care permite persoanelor cu dezabilități de vedere să depună cereri de votare la locul aflării acestora, inclusiv în formă orală, adițional la prevederile art. 55 alin. 4 Cod Electoral, ce indică doar forma scrisă pentru cererile de solicitare.

În conformitate cu art. 39 alin. 8 Cod Electoral, alegătorii cu domiciliu și cu reședință sunt incluși în lista electorală a SV unde își are reședința. În același timp, art. 53 alin. 4 prim al Codului Electoral oferă posibilitatea alegătorilor dați să voteze la SV de la locul domiciliu prin înscrierea lor în listele suplimentare și semnarea unei declarații pe proprie răspundere despre răspunderea penală pentru votare dublă.

Până la momentul de față CEC nu a stabilit un mecanism de aplicare a prevederilor art.53 alin. 4 prim al Codului Electoral, nu a operat completările de rigoare la Regulamentul cu privire la activitatea birourilor electorale a secțiilor de votare și nici nu a stabilit modelul declarației pe care alegătorii trebuie să-l semneze și nici modalitatea de preavizare despre răspunderea pentru votare dublă de către membru BESV.

Deficiențele prevederilor art. 39 alin. 8 Cod Electoral pot duce la situații în care alegătorii care au și domiciliu și reședință (categorie din care fac parte preponderent studenții) nu vor putea să-și realizeze dreptul la vot.

B. Concurenți electorali

Înregistrarea concurenților electorali

Către 5 noiembrie 2010 CEC a stabilit ordinea de înscriere a concurenților electorali în buletinul de vot pentru alegerea Parlamentului Republicii Moldova din 28 noiembrie 2010. În total au fost înregistrați 40 de candidați electorali: 20 partide și mișcări social-politice și 20 de candidați independenți. Din numărul total de candidați independenți, 5 sunt femei.

După 25 octombrie, CEC a înregistrat: Partidul Popular Republican (locul 17); Mișcarea social-politică „RAVNOPRAVIE” (locul 18); Partidul Social Democrat (locul 19), Mișcarea Social-Politică a Romilor din Republica Moldova (locul 21), Partidul Muncii (locul 24) și Partidul Politic Partidul Ecologist „Alianța Verde” din Moldova (locul 26).

În aceeași perioadă, CEC a înregistrat 18 candidați independenți: Stepaniuc Victor (locul 20); Nazarenco Evgheni (locul 22); Russu Gheorghe (locul 23); Laguta Maia (locul 25); Țîmbalist Tatiana (locul 27); Cereteu Romeo (locul 28); Bîrladeanu Afanasie (locul 29); Volneanschi Leonid (locul 30); Bolotnicov Oleg (locul 31); Cazac Oleg (locul 32); Țaulean Vitalie (locul 33); Burghilă-Leonte Elena (locul 34); Cușnir Valentina (locul 35); Demian Alexandru (locul 36); Iachim Sergiu (locul 37); Axenova Natalia (locul 38); Lupașcu Vasile (locul 39); Banari Sergiu (locul 40).

Degrevarea din funcții a persoanelor din listele candidaților electorali

Art.13 alin.3 al Codului Electoral prevede degrevarea din funcții din momentul înregistrării în calitate de candidați la alegerile parlamentare pentru persoanele care dețin funcția de primar.

În perioada monitorizată, observatorii Promo-LEX au constatat că primarul s. Tudora, r. Ștefan Vodă, dna Tatiana Ghilan, fiind inclusă în lista concurentului electoral PL, nu era degrevată. CEC a avertizat candidatul despre necesitatea degrevării. Ulterior, Tatiana Ghilan a fost exclusă din lista concurentului electoral PL.

C. Administrația electorală

Sistemul organelor electorale din Republica Moldova cuprinde CEC, care activează permanent; consiliile electorale de circumscripție raionale (CER), constituite cu 50 de zile înainte de data alegerilor; și birourile electorale ale secțiilor de votare (BESV), constituite cu 25 de zile înainte de data alegerilor. Lista secțiilor de votare se aprobă de către CER cu 35 zile înainte de data alegerilor, în baza propunerilor administrației publice locale.

Prestația administrației electorale

În perioada monitorizată, observatorii Promo-LEX au constatat că organele administrației electorale se încadrează, cu unele excepții, în termenele stabilite de legislația electorală și manifestă comportament echidistant.

În cadrul CER Taraclia persistă o atmosfera de conflict între membrii CER. În continuare nu este soluționată problema transferării sediului CER în clădirea consiliului raional. Majoritatea membrilor CER Taraclia se împotrivesc acestei inițiative.

În majoritatea cazurilor, autoritățile electorale respectă Planul Calendaristic. Totuși, în anumite situații, Planul este încălcat. Astfel, cu încălcarea termenului limită stabilit pentru 25 octombrie, consiliul or. Cimișlia a aprobat decizia nr. 8/1 cu privire la candidaturile membrilor BESV, la data de 28 octombrie.

Până în prezent, CEC a început expedierea formularelor certificatelor cu drept de vot și a organizat cursurile de instruire pentru CER (r. Cantemir, r. Drochia, r. Basarabeasca). La CER Drochia membrul AMN încă nu este desemnat. De asemenea, CER Dondușeni activează cu 8 membri.

În perioada monitorizată, la CEC au fost depuse un șir de contestații din partea reprezentanților concurenților electorali privind acțiunile ilicite utilizate de către concurenții electorali în cadrul campaniilor electorale desfășurate. CEC a adoptat următoarele hotărâri pe marginea contestațiilor înaintate:

1. Hotărârea nr. 3737, adoptată la 29 octombrie 2010, cu privire la contestația nr. AP 2010 – 9/16 din 25 octombrie 2010, înaintată de către Vadim Moțarschi, reprezentant al PCRМ la CEC, a avertizat AMN pentru nerespectarea art. 13 alin. 3 Cod Electoral de către candidatul Valeriu Cosarciuc.
2. Hotărârea nr. 3738, adoptată la 29 octombrie 2010, cu privire la contestația nr. AP2010 – 9/19 din 26 octombrie 2010, înaintată de către Sergiu Balaur, reprezentant al concurentului electoral PpNȚ la CEC, a avertizat concurentul electoral PDM pentru nerespectarea art. 64 prim alin. 6 al Codului Electoral, în partea ce vizează includerea datei tipăririi.
3. Hotărârea nr. 3765, adoptată la 2 noiembrie 2010, cu privire la contestația nr. AP2010 – 9/24 din 1 noiembrie 2010, înaintată de către Vadim Moțarschi, reprezentant al PRCM la CEC, a modificat și a completat hotărârea nr. 6 “cu privire la constituirea birourilor electorale ale secțiilor de votare în circumscripția electorală raională Hîncești nr. 20” a CER Hîncești. Astfel, s-au exclus

- candidaturile din partea consiliilor locale care au substituit candidaturile din partea PCRМ și s-au inclus candidaturilor din partea PCRМ în componența tuturor BESV din cadrul CER Hîncești, conform listei de candidaturi anexate.
- Hotărârea nr. 3766, adoptată la 3 noiembrie 2010, cu privire la contestația nr. AP 2010-9/32, înaintată de către Roman Andrieș, reprezentant al PL la CEC, a modificat și completat hotărârea nr. 4 “cu privire la constituirea BESV în CER Rezina nr.26”. Astfel, s-au exclus candidaturile din partea consiliilor locale care au substituit candidaturile din partea PL și s-au inclus candidaturilor din partea PL în componența tuturor BESV din CER Rezina, conform listei de candidaturi anexate.
  - Hotărârea nr. 3788, adoptată la 5 noiembrie 2010, cu privire la contestațiile nr. AP2010 – 9/21 din 28 octombrie 2010, înaintată de către Andrei Volentir, reprezentant al PDM la CEC și nr. AP2010 – 9/33 din 3 noiembrie 2010, înaintată de către Roman Andrieș, reprezentant al PL la CEC împotriva spotului PCRМ, a recomandat concurenților electorali, PL și PDM, să se adreseze în instanța de judecată competentă cu o cerere de chemare în judecată cu privire la protecția demnității și reputației candidaților acestor concurenți electorali referitor.
  - Hotărârea nr. 3790, adoptată la 5 noiembrie 2010, cu privire la contestația nr. AP 2010 – 9/27 din 1 noiembrie 2010, înaintată de către Vadim Moțarschi, reprezentant al concurentului electoral PCRМ la CEC, a avertizat concurentul electoral PL pentru nerespectarea art. 64 prim alin. 6 al Codului Electoral, în partea ce vizează includerea datei tipăririi.
  - Hotărârea nr. 3791, adoptată la 5 noiembrie 2010, cu privire la contestația nr. AP 2010-9/28 din 1 noiembrie 2010, înaintată de către Andrei Volentir, reprezentant al PDM la CEC, avertizează concurentul electoral PPPM privind nerespectarea art. 64 prim alin. 6 al Codului Electoral, ce prevede că fiecare material publicitar trebuie să includă denumirea concurentului electoral, data tipăririi, tirajului materialului și denumirea tipografiei care l-a tipărit.

Constituirea BESV

În conformitate cu prevederile art. 27 și 29 ale Codului Electoral, organele electorale se constituie cu participarea reprezentanților “partidelor reprezentate în parlament”. La formarea BESV au participat doar reprezentanții partidelor parlamentare: PL, AMN, PD, PCRМ, PLDM. Reprezentanții altor două formațiuni politice – Mișcarea Acțiunea Europeană (MAE) și “Moldova Unită” (PMUEM) – reprezentate în organul legislativ, nu au participat la constituirea organelor electorale.

În perioada monitorizată, majoritatea CER au constituit BESV. Excepția în acest sens este r. Taraclia unde listele membrilor BESV sunt încă în proces de stabilire.

Către 25 octombrie 2010, la CER Telenești au parvenit listele candidaților pentru funcția de membru al BESV a reprezentanților din partea partidelor PL, PLDM, PCRМ și PDM. Partidul AMN nu a propus candidaturi pentru secțiile de votare din acest raion.

Cu întârziere, lista candidaților pentru funcția de membru al BESV a fost prezentată de concurentul electoral PL la CER Bălți. O situație similară a fost constatată în cadrul CER Criuleni unde concurenții electorali AMN și PLDM au prezentat cu întârziere lista candidaților pentru funcția de membru al BESV.

Către 27 octombrie 2010, concurentul electoral PCRМ a transmis la CER Hîncești lista candidaților pentru funcția de membru al BESV. Lista dată nu a fost luată în considerație de autoritățile electorale, din cauza depășirii termenelor de timp prescriși de legislația electorală. Ulterior, prin Hotărârea nr.3765 din 02.11.2010 CEC a modificat Hotărârea CER Hîncești, acceptând candidaturile propuse.

Un caz similar a fost constatat în r. Drochia, unde lista candidaților pentru funcția de membru al BESV din partea concurentului electoral PCRМ nu a fost acceptată pe motivul întârzierii transmiterii acesteia. Totodată, CER Drochia a admis listele similare ale concurenților electorali PLDM și PDM, deși acești concurenți au încălcat aceiași termeni de timp.

În perioada de monitorizare, CER Bălți nu a reușit să aleagă organele de conducere pentru toate BESV.

Cu încălcarea Programului calendaristic, au fost aleși președinții, vice-președinții și secretarii BESV din cadrul CER Strășeni.

În perioada monitorizată, a fost luată decizia deschiderii unei secții de votare suplimentare în or. Cricova, mun. Chișinău.

La 29 octombrie 2010, CER Edineț a decis să schimbe locațiile secțiilor de votare din două localități, transferându-le din Casele de Cultură în instituțiile de învățământ.

La 8 noiembrie 2010 nu funcționează BESV nr. 1, 2 și 3 din Circumscripția nr.7 Cahul.

Constituirea SV

În conformitate cu prevederile art. 29 alin. 2 al Codului Electoral, cu 35 zile înainte de data alegerilor, adică la 23 octombrie 2010, CER au constituit secțiile de votare.

În perioada monitorizată, observatorii Promo-LEX au constatat că SV sunt pregătite pentru alegeri cu anumite deficiențe în circumscripțiile nr. 9 Călarași, nr. 22 Leova, nr. 33 Taraclia, nr. 34 Telenești și nr. 35 UTA Găgăuzia.

Până în prezent, CEC nu a luat decizia finală privind deschiderea SV pentru localitatea Corjova, r. Dubăsari. Cu toate acestea, Comisia Electorală Centrală a venit cu propunerea ca SV să fie constituită în incinta Inspectoratului Fiscal din s. Cocieri, r. Dubăsari. Propunerea nu este susținută de către Primăria Corjova. În demersul către CEC din 18 octombrie 2010, administrația liceului „M. Eminescu” din s. Corjova a solicitat ca SV să nu fie deschisă în cadrul liceului.

Anumite divergențe privind mărimea onorariilor, a limitelor pentru benzină au apărut între membrii din cadrul organelor electorale din sectoarele Rîșcani și Buiucani al mun. Chișinău.

Campanie de informare și educație civică

La data de 1 noiembrie 2010, CEC a lansat campania de informare și educație civică “Votează, lume”, prin care cetățenii de peste hotare și cei din țară sunt chemați să meargă la vot. Această campanie include materiale video, calendare, panouri stradale, bannere internet și o piesă muzicală pentru radiouri, cu caracter informativ și educativ. De asemenea, campania prevede trimiterea prin intermediul SMS-urilor la circa 1 milion de utilizatori de telefonie mobilă a informației despre ziua alegerilor și procesul de votare. Informație similară va fi transmisă și prin telefonia fixă cu ajutorul robotului.

Toate materialele vor fi promovate de către instituțiile media gratuit. Campania este susținută financiar de către CEC, proiectul PNUD/UE “Suport electoral pentru Moldova” Consiliul European, IFES și OIM.

D. Administrația publică

În perioada monitorizată, observatorii Promo-LEX au constatat că APL activează în termenele stabilite de legislația electorală și, cu anumite excepții, manifestă comportament echidistant față de toți candidații electorali.

Potrivit observatorilor Promo-LEX, la 30 octombrie 2010, primarul satului Crihana Veche, r. Cahul, Rodica Cucereanu, a desfășurat agitație electorală în favoarea concurentului electoral PLDM. Similar, la 27 octombrie 2010, primarul s. Țareuca, r. Rezina, Ghenadie Lefter, a participat la întâlnirea lui Valeriu Streleț, candidat din partea concurentului electoral PLDM, cu alegătorii.

Șeful Oficiului Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat, Nicolae Concescu, participă activ la toate evenimentele organizate de concurentul electoral PLDM în localitățile din raion.

În perioada de monitorizare, spațiile publice pentru afișaj electoral au fost oferite în mod egal pentru toți concurenții electorali.

Cu anumite excepții, o atitudine echidistantă a fost observată și la oferirea spațiilor pentru organizarea întâlnirilor cu alegătorii. Astfel, APL din s. Teleșeu, r. Orhei, a solicitat de la concurentul electoral PDM o plată în mărime de 500 lei pe oră pentru desfășurarea întâlnirii cu alegătorii în incinta școlii din localitate, în timp ce concurentul electoral PCRM a primit gratuit spațiul sălii de la grădinița din aceeași localitate. Primăria Rîșcani a acordat concurentului electoral PDM spațiu pentru întâlniri cu alegători cu condiții mai bune (agent termic), refuzând să acorde concurentului electoral AMN același spațiu.

Conform art. 47 al. 7 al Codului Electoral, APL sunt obligate ca în termen de 3 zile de la data începerii perioadei electorale să stabilească și să garanteze un minim de localuri pentru desfășurarea întâlnirilor concurenților cu alegătorii. Totuși, observatorii au constatat cazul neexecutării acestei prevederi de către reprezentantul APL din r. Cahul. Astfel, la 2 noiembrie 2010, la întrebările observatorilor cu privire la lipsa deciziei pe marginea asigurării minimului de localuri pentru desfășurarea întâlnirilor cu alegătorii, primarul or. Cahul, Gheorghe Zagorodnii (PCRM), a spus că această decizie nu este necesară.

Specialistul Relații cu Publicul din cadrul primăriei or. Cahul, Zinaida Chirilenco, a argumentat decizia autorităților locale de a interzice concurentului electoral Gabriel Stati plasarea corturilor electorale în oraș prin lipsa unor prevederi exprese referitoare la amplasarea corturilor în legislația electorală.

Listele electorale

În conformitate cu Programul Calendaristic CEC, întocmirea listelor electorale trebuie să se desfășoare până la 2 noiembrie 2010. În prezent, continuă revizuirea și actualizarea listelor electorale de către APL în majoritatea raioanelor. Listele electorale pentru alegătorii din regiunea transnistreana nu sunt elaborate.

În r. Cimișlia, APL au angajat persoane pentru verificarea corectitudinii listelor electorale. În r. Rîșcani, verificarea corectitudinii listelor electorale se efectuează de către secretarii primăriilor.

Listele sunt expediate la CER cu întârziere de către APL din r. Strășeni.

Procesul de verificare a listelor electorale se finalizează în r. Florești, r. Taraclia, mun. Chișinău (sect. Centru, Ciocana și Rîșcani). Verificarea listelor a fost finalizată în mun. Chișinău (sect. Buiucani). Informații cu privire la posibilitatea verificării listelor au fost prezentate de către APL din r. Ștefan Vodă și r. Telenești.

Alegătorii manifestă dezinteres sau necunoaștere privind posibilitatea verificării corectitudinii listelor electorale în r. Briceni, r. Nisporeni și r. Rîșcani.

E. Agitația electorală

În perioada monitorizată, observatorii Promo-LEX au raportat următoarele tipuri de activități de agitație electorală: acțiuni de tip „din ușa în ușa”, autovehicule cu publicitate audio și vizuală, distribuire de pliante informative și ziare de partid, întâlniri cu alegătorii,

petreceri pentru tineri, publicitate în mass-media, publicitate stradală, publicitate vizuală externă.

Acțiuni de tip „din ușă în ușă” au fost observate în r. Basarabeasca – concurenții electorali PDM, PMUEM și PCRM; r. Briceni – PMUEM; mun. Chișinău – PCRM, PLDM și PSD; r. Dondușeni – PCRM și PLDM; r. Ialoveni – PL; r. Rîșcani - PCRM; r. Soroca – PDM; r. Ștefan Vodă – PDM, PCRM, PLDM).

Autovehicule cu publicitate audio și vizuală au fost observate în r. Edineț – concurentul electoral PDM; r. Glodeni – PPCD; r. Ungheni – AMN, PDM; r. Rîșcani – PPCD și AMN; mun. Chișinău – PLDM, AMN și PDM.

Publicitate stradală a fost observată în cazul majorității concurenților electorali, în proporții semnificative în cazul concurenților PDM, PL, PMUEM, MAE, PCRM și PLDM.

Alte tipuri de activități de agitație electorală includ: petreceri pentru tineri (s. Țiganca, r. Comrat – concurentul electoral PLDM), caravane (concurenții PDM, MAE și PLDM), sădit de flori (mun. Chișinău – PDM) și corturi de publicitate electorală (r. Florești - PMUEM).

Majoritatea evenimentelor publice cu caracter electoral au fost supravegheate de către reprezentanții organelor de poliție, inclusiv cele cu participarea unui număr mare de persoane (peste 100 persoane).

Materiale electorale variate (fulare, pixuri, calendare sau fâșii parfumate pentru autovehicule) au fost distribuite de concurentul electoral PDM (mun. Bălți, r. Cimișlia, r. Hîncești, r. Leova și r. Ștefan Vodă) și PLDM (r. Cahul, r. Cantemir, mun. Chișinău, r. Leova, r. Ștefan Vodă, UTA Găgăuzia).

Pliante și ziare au fost diseminate de concurenții electorali PNL (r. Cimișlia); PDM (r. Basarabeasca; r. Cahul; mun. Chișinău, r. Edineț, r. Leova, r. Ștefan Vodă); PL (r. Basarabeasca și mun. Chișinău); PMUEM (r. Briceni, mun. Chișinău; r. Dondușeni, r. Edineț, r. Taraclia); MAE (r. Edineț); AMN (r. Basarabeasca, r. Hîncești, r. Ungheni, r. Taraclia); PUM (r. Călărași); PCRM (r. Anenii Noi, r. Basarabeasca, r. Călărași, r. Cantemir, mun. Chișinău, r. Cimișlia, r. Edineț, r. Hîncești, r. Leova, r. Rîșcani, r. Sângerei, r. Ștefan Vodă, r. Strășeni); PLDM (r. Anenii Noi, mun. Chișinău, r. Criuleni, r. Dondușeni, r. Ialoveni, r. Leova, r. Sângerei, r. Soroca; r. Taraclia, r. Telenești, UTA Găgăuzia).

Întâlniri cu caracter electoral au fost desfășurate de către următorii concurenți electorali:

PDM – r. Anenii Noi (or. Anenii Noi – 29 octombrie, s. Gura Bîcului – 26 octombrie, s. Varnița – 25 octombrie); mun. Bălți (27 octombrie); mun. Chișinău; r. Dondușeni (1 noiembrie); r. Briceni; r. Dubăsari (s. Pîrîta – 5 noiembrie); r. Cimișlia (s. Albina – 31 octombrie, or. Cimișlia – 4 noiembrie); r. Edineț (s. Fetești – 29 octombrie, s. Parcova – 4 noiembrie, Șofrîncani – 28 octombrie); r. Hîncești (s. Sărata Galbenă – 26 și 31 octombrie, 1 noiembrie); r. Fălești (25 octombrie); r. Florești (30 și 31 octombrie); r. Glodeni (27 octombrie); r. Hîncești (or. Hîncești - 31 octombrie); r. Ialoveni (s. Bardar și s. Vasieni – 31 octombrie); r. Leova (s. Filipeni – 25 octombrie, or. Iargara – 2 noiembrie, or. Leova, c. Tochile Răducani, s. Tomai); r. Leova (25 octombrie); r. Orhei (s. Butuceni, s. Mîrzești – 31 octombrie, or. Orhei – 26 octombrie, s. Trebujeni); r. Ocnîța (s. Calarașovca – 28 octombrie); r. Rîșcani (or. Rîșcani – 26 octombrie și 4 noiembrie); r. Rezina (s. Cineșeuți, s. Pecește – 28 octombrie, or. Rezina); r. Ștefan Vodă (s. Crocmaz – 1 noiembrie, s. Tudora – 29 octombrie); r. Sângerei (s. Chișcăreni - 2 noiembrie, s. Prepelița – 4 noiembrie, or. Sângerei); r. Soroca (s. Bădiceni – 7 noiembrie, s. Bulboci, Căinari Vechi – 28 octombrie, s. Floriceni); r. Sângerei (or. Sângerei – 25 octombrie); r. Strășeni (or. Strășeni – 24, 29 și 31 octombrie); r. Taraclia (s. Albota de Jos, s. Albota de Sus – 29 octombrie; s.

Tvardița – 31 octombrie); r. Telenești (s. Chiștelnița); r. Ungheni (or. Ungheni – 4 noiembrie).

PL – r. Anenii Noi (s. Floreni – 29 octombrie, s. Hîrbovăț – 30 octombrie); r. Basarabeasca (s. Abaclia – 2 și 3 noiembrie); r. Cahul (c. Colibași – 29 octombrie); r. Călărași (2 noiembrie); mun. Chișinău (2 și 8 noiembrie); r. Cimișlia; r. Criuleni (or. Criuleni – 27 octombrie, s. Cimișeni și s. Dubăsarii Vechi – 30 octombrie); r. Orhei (s. Ciocîlteni, or. Orhei, s. Peresecina – 31 octombrie); Ștefan Vodă (s. Marianca – 27 octombrie, s. Popeasca – 26 octombrie, s. Rășcăieții Noi – 8 noiembrie); r. Ungheni (or. Ungheni – 27 octombrie);

PMUEM – r. Călărași (or. Călărași – 8 noiembrie; s. Sadova – 4 noiembrie); r. Edineț (or. Edineț – 31 octombrie); r. Dondușeni (or. Dondușeni – 31 octombrie); r. Orhei (or. Orhei – 30 octombrie); r. Taraclia (or. Taraclia – 26 octombrie).

MAE – r. Briceni (s. Sirauți – 29 octombrie); r. Călărași (s. Tibirica – 4 noiembrie); r. Edineț (or. Edineț – 30 octombrie și 4 noiembrie); r. Glodeni (s. Balatina, s. Ciuciulea – 4 noiembrie, s. Limbenii Noi); r. Leova (s. Iargara - 2 noiembrie, or. Leova); r. Rezina (s. Mincenii de Jos – 5 noiembrie) r. Sângerei (or. Sângerei – 27 octombrie); r. Orhei (or. Orhei – 30 octombrie); r. Briceni (or. Briceni – 29 octombrie); UTA Găgăuzia (or. Comrat – 3 noiembrie).

PpNT – r. Cantemir (or. Cantemir – 29 octombrie), r. Orhei (s. Donici – 1 noiembrie).

PRM – r. Leova (s. Cuvurlui – 7 noiembrie, or. Leova - 6 noiembrie).

AMN - r. Basarabeasca (or. Basarabeasca – 4 noiembrie); r. Călărași (s. Sadova – 4 noiembrie, s. Sipoteni - 2 noiembrie); r. Criuleni (s. Dubăsarii Vechi, s. Măgdăcești - 29 octombrie); r. Drochia (or. Drochia – 26 octombrie); r. Fălești (or. Fălești – 2 noiembrie); r. Glodeni (or. Glodeni – 27 și 29 octombrie, 4 noiembrie); Hîncești (or. Hîncești - 2 și 3 noiembrie); r. Ocnîța (5 și 4 noiembrie); r. Rezina (s. Gordinești, s. Otac, or. Rezina – 31 octombrie); r. Rîșcani (or. Rîșcani – 27 octombrie, 1 și 2 noiembrie); r. Sângerei (or. Sângerei – 29 octombrie); r. Taraclia (or. Taraclia - 1 noiembrie); UTA Găgăuzia (or. Comrat – 25 octombrie).

PUM – r. Cahul (or. Cahul – 29 octombrie); mun. Chișinău (4 noiembrie); r. Telenești (s. Ordășei – 7 noiembrie, or. Telenești).

PCRM – r. Anenii Noi (or. Anenii Noi – 4 noiembrie și 29 octombrie, s. Gura Bîcului – 27 octombrie, s. Puhăceni - 25 octombrie, s. Șerpeni, s. Varnița – 27 octombrie); r. Basarabeasca (or. Basarabeasca – 27 octombrie); mun. Bălți (26 și 28 octombrie); r. Cahul (or. Cahul, s. Colibași – 26 octombrie; s. Giurgiulești, s. Slobozia Mare – 29 octombrie); r. Cantemir (s. Ciobalaccia – 31 octombrie, s. Stoianovca și Antonești – 29 octombrie); r. Călărași (s. Sipoteni – 8 noiembrie); mun. Chișinău (28 octombrie și 6 noiembrie, s. Sângera - 2 noiembrie); r. Cimișlia (or. Cimișlia - 27 și 28 octombrie); r. Criuleni (or. Criuleni - 30 octombrie, s. Măgdăcești – 29 octombrie, s. Mașcauți și s. Slobozia Dusca - 26 octombrie); r. Dondușeni (2 noiembrie); r. Drochia (26 octombrie); r. Dubăsari (s. Oxantea – 27 octombrie); r. Edineț (or. Edineț – 26 octombrie, s. Vișoara – 6 noiembrie); r. Fălești (or. Fălești – 28 octombrie); r. Florești (or. Florești, s. Răduleni-Vechi – 28 octombrie); r. Ialoveni (or. Ialoveni – 5 și 8 noiembrie); r. Leova (s. Sărata Răzești – 31 octombrie); r. Ocnîța (or. Ocnîța – 2 noiembrie, s. gara Rediul-Mare – 28 octombrie); r. Rezina (Gordinești – 4 noiembrie, s. Mateuți, s. Mincenii de Jos, s. Mincenii de Sus, s. Pripiceni, s. Trifești); r. Rîșcani (or. Rîșcani – 4 noiembrie); r. Șoldănești (s. Cobâlnea, s. Fuzovca – 3 noiembrie, s. Rogojeni, s. Vadul-Rașcov); r. Ștefan Vodă (or. Ștefan Vodă – 29 și 31 octombrie); r. Sângerei (s. Mărinești - 2 noiembrie); r. Strășeni (or. Strășeni – 30 octombrie); r. Soroca (s. Bulboci – 31 octombrie, s. Cerlina, s. Cureșnița, s. Dărcăuți, s. Egoreni, s. Holoșnița, s. Hristici, s. Grigorăuca, s. Mălcăuți, s. Nimereuca, s. Ocolina, s. Schineni

– 30 octombrie, s. Slobozia Vărăncău, s. Sobari, s. Trifăuți – 29 octombrie, s. Vărăncău – 27 octombrie, s. Visoca – 26 octombrie); r. Rezina (s. Cineșeuți - 28 octombrie, or. Rezina); r. Ungheni – (s. Semeni – 8 noiembrie); UTA Găgăuzia (s. Avdarma – 3 noiembrie).

PLDM – r. Anenii Noi (s. Bulboacă – 5 noiembrie; s. Mereni – 31 octombrie, or. Anenii Noi – 7 noiembrie și 29 octombrie, s. Bulboacă – 27 octombrie, s. Speia, s. Coboșca - 25 octombrie); r. Basarabeasca (or. Basarabeasca - 27 octombrie, s. Carabetovca, s. Abaclia - 28 octombrie); mun. Bălți (25 și 29 octombrie); r. Briceni (7 noiembrie); r. Cahul (or. Cahul – 3 noiembrie; c. Taraclia de Salcie – 28 octombrie; Cislita Prut – 29 octombrie; Moscovei – 30 octombrie; or. Cahul, c. Rosu, c. Crihana Veche – 30 octombrie); r. Călărași (s. Peticeni – 8 noiembrie, or. Călărași, s. Bravicea – 27 octombrie; s. Raciula – 27 octombrie); r. Cantemir (s. Ciobalaccia, s. Antonești – 4 noiembrie; s. Hănăseni, com. Pleșeni – 29 octombrie); r. Cimișlia (or. Cimișlia – 26 octombrie); r. Cantemir (s. Hănăseni – 31 octombrie); r. Criuleni (or. Criuleni – 26 octombrie, s. Slobozia Dusca și Dubăsarii Vechi – 28 octombrie); mun. Chișinău (5 noiembrie, 2 noiembrie, 26 octombrie); s. Izbiste și Hîrtop Mare – 31 octombrie); r. Dondușeni (or. Dondușeni – 1 și 2 noiembrie, 30 octombrie, s. Baraboi – 31 octombrie, s. Cernoleuca – 27 octombrie); r. Drochia (s. Pelinia – 7 noiembrie; or. Drochia – 3 noiembrie; Chetrosu, Baroncea, Dominteni – 26 octombrie; or. Drochia - 31 octombrie); r. Dubăsari (s. Coșnita – 30 octombrie și 7 noiembrie); r. Edineț (2 noiembrie, s. Fetești, s. Viișoara - 3 noiembrie, s. Brătușeni – 6 noiembrie); r. Fălești (6 noiembrie, 26 octombrie); r. Florești (30 octombrie); r. Glodeni (s. Dușmani, Limbenii Noi, Ciuciulea – 7 noiembrie; or. Glodeni 4 noiembrie, 27 octombrie); r. Leova (31 octombrie); r. Nisporeni (or. Nisporeni – 31 octombrie; s. Grozești – 28 octombrie); r. Orhei (7 noiembrie); r. Rîșcani (or. Rîșcani – 1 noiembrie; Bălanul Nou, Rîșcani - 28 octombrie, Braniște, Gălășeni, Petrușeni – 29 octombrie, Văratice, Zăicani și Pîrjota – 31 octombrie); r. Rezina (or. Rezina, s. Raciula, s. Țareuca – 27 octombrie); r. Sângerei (25 și 28 octombrie); r. Ștefan Vodă (în s. Răscăieți – 26 octombrie; s. Popeasca – 26 octombrie; or. Ștefan Vodă – 26 octombrie; s. Ermoclia – 30 octombrie; s. Feștelita – 30 octombrie; s. Semionovca – 30 octombrie; în s. Crocmaz – 31 octombrie; s. Tudora - 31 octombrie); r. Strășeni (7 noiembrie); r. Taraclia (or. Taraclia – 25 octombrie); r. Telenești (or. Telenești – 7 noiembrie; s. Tîrșiței – 7 noiembrie; or. Telenești, s. Chiștelnița, Scorțeni și Verejeni – 3 noiembrie; s. Țîntăreni – 1 noiembrie; s. Zgărdești – 31 octombrie); r. Ungheni (or. Ungheni – 27 octombrie); UTA Găgăuzia (or. Comrat - 28 octombrie).

PSD – r. Glodeni (s. Danu – 1 noiembrie); r. Orhei (3 noiembrie); r. Taraclia (or. Taraclia - 2 noiembrie și 28 octombrie); UTA Găgăuzia (or. Comrat – 28 octombrie și 3 noiembrie);

Gabriel Stati – mun. Chișinău (1 noiembrie).

Denigrarea candidaților electorali

Art. 47 Cod Electoral stabilește că partidele, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, întâlnirilor cu alegătorii, dar asigurând protecția morale și reputației altor persoane.

În raportul cu privire la alegerile din 29 iulie 2009 din R. Moldova, Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) a recomandat restabilirea încrederii între principalele forțe politice din Republica Moldova.

La data de 26 octombrie 2010, la Căminul Cultural din or. Edineț, în cadrul adunării candidatului Ion Cara din partea concurentului electoral PCRМ, a fost difuzat filmul “Un an negru în viața Moldovei”. Filmul dat poartă un caracter denigrator față de partidele oponente, aflate la guvernare. Același film a fost difuzat la data de 2 noiembrie 2010 la întâlnirea concurentului electoral PCRМ cu alegătorii din or. Ocnița.

Concurentul electoral PCRМ utilizează în calitate de agitație electorală materialul “Rezultatele Guvernării “Alianței pentru Euro”” care discreditează AIE. Astfel de afișe au fost distribuite în mun. Bălți, r. Cantemir, mun. Chișinău, r. Fălești, r. Hîncești, r. Leova, r. Rezina, UTA Găgăuzia.

În cadrul întâlnirilor cu alegătorii din 28 octombrie (or. Rezina) și 29 octombrie (r. Ștefan Vodă), candidații din partea concurentului electoral PCRМ au ținut discursuri cu caracter denigrator față de oponentii electorali (Dumitru Diacov, Vlad Filat, Mihai Ghimpu, Marian Lupu, Victor Stepaniuc), exprimând printre altele și insulte în adresa autorităților naționale, României, UE și SUA.

Vandalism electoral

În seara de 6 noiembrie 2010, persoane necunoscute au deteriorat un billboard cu caracter electoral din mun. Chișinău, cu imaginea prim-vicepreședintelui PL și primarului general al mun. Chișinău, Dorin Chirtoacă. În perioada monitorizată, au fost deteriorate și panourile cu afișajul electoral din r. Anenii Noi ale concurenților electorali PDM și PLDM.

De asemenea, în noaptea de 5 spre 6 noiembrie 2010, a fost vandalizat sediul Organizației Teritoriale Bălți al concurentului electoral PLDM. A fost deteriorat drapelul de stat al Republicii Moldova și cel al PLDM, afișajul electoral de pe fațada sediului, iar pereții sediului au fost pângăriți. PLDM a sesizat organele de drept, pe cazul dat fiind intentat un dosar penal.

La 2 noiembrie, drapelul concurentului electoral PL de pe sediul partidului din or. Soroca a fost deteriorat. PL a sesizat organele de poliție, care investighează cazul.

În noapte spre 31 octombrie 2010, a fost ars drapelul de la sediul concurentului electoral PNL din or. Criuleni, situat la intrarea în secția raională de statistica din or. Criuleni. Cazul este investigat de organele de poliție.

Arenda încăperilor

În perioada de monitorizare, concurenții electorali au practicat pe larg arendarea spațiilor pentru întâlnirea cu alegătorii de la APL. În majoritatea cazurilor, localurile au fost oferite fără discriminare. Astfel, APL a oferit contra plată spații următorilor concurenți electorali:

PLDM – r. Criuleni (26 octombrie, or. Criuleni – 150 lei în total); r. Nisporeni (31 octombrie, or. Nisporeni – 600 lei pe oră); Ștefan Vodă (24 octombrie, or. Ștefan Vodă 1000 lei în total);

PCRМ – r. Cimișlia (28 octombrie, or. Cimișlia – 30 lei pe oră);

Până în prezent toate întrunirile din s. Varnița, r. Anenii Noi, desfășurate la centrul de cultură și tineret, au fost contra plată, în conformitate cu dispoziția autorității locale nr. 179 din 15 octombrie 2010. Taxele în r. Călărași variază de la o localitate la alta: s. Meleușeni – 300 lei, s. Temeleuți - 200 lei, s. Tibirica – 500 lei. Majoritatea primarilor din r. Dondușeni au decis să nu ia plată pentru sălile destinate întâlnirilor electorale. De asemenea, Casa de cultură din or. Ialoveni este oferită în arendă pentru 600 lei pe oră, indiferent de solicitant. Potrivit observatorilor, la 25 octombrie 2010, Universitatea de Stat din Comrat a perceput plata pentru arenda sălii de la concurentul electoral PSD.

La 29 octombrie, primarul or. Ștefan Vodă, Gheorghe Anghel, a comunicat că pentru arenda sălilor de la concurenții se percep 500 lei pe oră. Astfel, la data de 1 noiembrie 2010, contabilul șef a primăriei Ștefan Vodă, a declarat că PCRМ a achitat primăriei pentru arenda sălii din cadrul Casei de Cultură 1000 lei pentru 2 ore de arendă.

Afișaj electoral

În perioada monitorizată, cea mai răspândită formă de agitație electorală au fost afișajele electorale. În continuare, observatorii Promo-LEX au depistat materiale electorale afișate din perioada referendumului constituțional din 5 septembrie (r. Cimișlia).

Plasarea de afișe electorale în locuri neautorizate au fost observate în cazul următorilor concurenți electorali:

PNL – or. Cimișlia.

PDM – r. Anenii Noi; r. Basarabeasca (s. Bașcalia); r. Cimișlia (s. Valea Perjei); or. Criuleni; mun. Chișinău (sect. Ciocana, s. Bubuieci; sect. Rîșcani, com. Grătiești); r. Cantemir; r. Dubăsari; r. Drochia; r. Florești; r. Ialoveni; r. Rîșcani; r. Sângerei (s. Mihailovca), r. Strășeni; r. Taraclia (or. Taraclia - 8 noiembrie); r. Telenești (or. Telenești, s. Scorțeni, Verejeni, Chiștelnița); UTA Găgăuzia (s. Beșalma); r. Ungheni.

PL – r. Basarabeasca (s. Sadaclia); r. Cahul (s. Crihana); r. Florești; r. Rîșcani; r. Strășeni; r. Taraclia.

PMUEM – mun. Chișinău (sect. Botanica, Buiucani).

MAE – r. Anenii Noi (s. Varnița); r. Cahul (or. Cahul); mun. Chișinău (sect. Buiucani); r. Dubăsari; r. Florești (s. Varvareuca); r. Strășeni; r. Șoldănești; r. Ungheni (or. Ungheni).

Partidul „Patrioții Moldovei” – r. Leova.

PRM – r. Briceni; mun. Chișinău (sect. Buiucani).

AMN – r. Anenii Noi (s. Varnița); r. Briceni (s. Hlina); r. Cahul (or. Cahul); mun. Chișinău (sect. Buiucani); r. Cimișlia (s. Valea Perjei); r. Florești; r. Taraclia; r. Rîșcani; r. Ștefan Vodă; r. Șoldănești; r. Telenești (or. Telenești, s. Pistruieni, Chiștelnița); r. Ungheni; r. Taraclia.

PUM - r. Anenii Noi (s. Varnița); r. Dubăsari; r. Rîșcani; r. Sângerei; UTA Găgăuzia (s. Beșalma, or. Comrat).

PCRМ – r. Anenii Noi (s. Varnița); r. Basarabeasca (s. Carabetovca, s. Bașcalia); r. Briceni; r. Cahul (or. Cahul); r. Criuleni – (s. Cruglic - 8 noiembrie); r. Cimișlia (s. Valea Perjei); mun. Chișinău (sect. Buiucani); r. Edineț (s. Viișoara); r. Ștefan Vodă (s. Brezoaia); r. Sângerei; r. Taraclia; UTA Găgăuzia (s. Beșalma).

PLDM – r. Anenii Noi; r. Cahul (or. Cahul, s. Taraclia de Salcie, Colibași și Vadul lui Isac, Rosu, Zărnești, Cucoara, Chircani); r. Cimișlia (s. Valea Perjei); mun. Chișinău (sect. Buiucani); r. Dubăsari; r. Edineț (s. Viișoara); r. Fălești (6 noiembrie); UTA Găgăuzia (or. Comrat); r. Nisporeni (or. Nisporeni); r. Șoldănești; r. Telenești (s. Verejeni, Scorțeni, Ghiliceni); Ungheni (s. Pîrlița).

PSD - r. Taraclia.

Au fost observate cazuri în care concurenții electorali au deteriorat afișele electorale ale oponentilor, plasând în loc propriile afișe electorale: r. Anenii Noi (afișe PLDM deteriorate în s. Varnița), r. Bender (afișe PCRМ deteriorate), r. Călărași (afișe PDM și PLDM deteriorate), r. Edineț (afișe AMN deteriorate), r. Sângerei (afișe MAE și PCRМ deteriorate), r. Ștefan Vodă (afișele PDM, PL, AMN, MAE, PCRМ și PLDM deteriorate) UTA Găgăuzia (afișe PLDM deteriorate în s. Beșalma).

Totodată, afișele electorale ale candidaților au început să apară pe transportul orașenesc (microbuze mun. Bălți – PCRМ, microbuze mun. Chișinău rutele nr. 105, 190, 192

– PLDM, microbuze r. Edineț - PDM), pe automobile private (PSD), autobuze (mun. Bălți – PCRМ, ruta Criuleni-Chișinău - PCRМ) și automobile care aparțin agențiilor de taxi (mun. Chișinău, „Taxi 1406” - MAE; r. Edineț - PDM).

Nu s-a mărit numărul insuficient de panouri constatată în rapoartele anterioare în anumite localități (r. Dondușeni, r. Strășeni, r. Telenești). Din aceste cauze, se multiplică cazurile când concurenții electorali plasează afișele electorale în locurile neautorizate.

În perioada de monitorizare, prin decizia din 28 octombrie 2010, Consiliul local din s. Taraclia de Salcie, r. Cahul, a cerut concurenților electorali să plaseze afișe pe două panouri amplasate în prezent în preajma primăriei și a casei de cultură din localitate.

În aceeași perioadă, APL or. Strășeni a adoptat o hotărâre privind alocarea surselor financiare pentru fabricarea și plasarea unor panouri suplimentare. Primăria or. Edineț a instalat 6 panouri electorale suplimentare în locurile publice din localitate.

Totodată în mun. Bălți, a dispărut unicul panou de afișaj de 30 metri pătrați.

Implicarea Bisericii

În perioada de monitorizare, observatorii Promo-LEX au constatat mai multe cazuri de implicare indirectă de către candidații electorali a fețelor bisericesti în campania electorală.

La 27 octombrie 2010, candidatul PLDM, Vlad Filat a participat la Hramul Mănăstirii Hîncu din r. Nisporeni, la care au participat peste 100 de persoane. În cadrul manifestărilor au fost ținute discursuri de către Vlad Filat și preoții prezenți.

La 28 octombrie 2010, la biserica din s. Cineșeuți, r. Rezina, a avut loc întâlnirea lui Vladimir Voronin, candidat PCRМ, cu blagocinul Igor al r. Rezina, fost consilier raional pe lista PCRМ, precum și alți preoți ai bisericilor din raion. Evenimentul a avut loc cu ușile închise.

La 30 octombrie 2010, candidatul PLDM, Vlad Filat a participat la sfințirea bisericii "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din s. Chetrosu, r. Drochia. După procedura de sfințire, Mitropolitul Vladimir a adus mulțumiri tuturor celor prezenți, precum și celor care au contribuit la renovarea bisericii.

La 30 octombrie 2010, candidatul din partea concurentului electoral PL, Mihai Ghimpu, a vizitat biserica din r. Criuleni, la invitația protopopului r. Criuleni și Dubăsari, Teodor Pelin, paroh al bisericii „Arhanghelul Mihail”.

Potrivit observatorilor, la data de 5 noiembrie 2010, concurentul electoral PDM a avut întrevederi cu fețele bisericesti.

Implicarea minorilor

Observatorii au constatat un caz de implicare a minorilor în activități cu caracter electoral, în cadrul unei instituții de învățământ. Autoritățile electorale raionale au emis o avertizare în acest sens persoanelor cu funcții de răspundere implicate.

În urma examinării sesizării depuse de Comisarul Comisariatului Raional Hîncești, Locotenent Colonel de poliție Victor Moraru cu privire la încălcarea prevederilor Codului Electoral de către reprezentanții concurentului electoral PCRМ, CER Hîncești a adoptat hotărârea nr. 3 din 29 octombrie 2010 potrivit căreia șefa Direcției Generale Învățământ, Tineret și Sport, Valentina Tonu, a fost chemată să contracareze pe viitor implicarea în agitație electorală a minorilor, în special în timpul rezervat procesului didactic. Valentina Tonu urmează să atenționeze șefii instituțiilor de învățământ privind neadmiterea pe viitor a cazurilor de implicare a minorilor în activități de agitație electorală. Totodată, CER Hîncești a atenționat organizația teritorială Hîncești a concurentului electoral PCRМ privind încălcarea art. 47 pct. 6 al Codului Electoral, ca urmare a implicării în campania electorală a instituției publice locale. Sesizarea depusă de Comisariatul de Poliție Hîncești va fi remisă autorităților de resort pentru a fi examinată conform legislației în vigoare.

Intimidări și presiuni asupra alegătorilor

În perioada de monitorizare au fost observate o serie de cazuri de intimidări și presiuni ascunse asupra alegătorilor. De asemenea, au fost constatate mai multe cazuri de agitație electorală forțată.

În r. Rezina, funcționarii publici din cadrul Consiliului raional Rezina au fost chemați abuziv la întâlnirea cu candidatul PCRМ din 6 noiembrie 2010, de către președintele Consiliului raional Rezina, degrevat din funcție pe perioada campaniei electorale.

La 25 octombrie 2010, întâlnirea concurentului electoral AMN cu alegătorii din or. Comrat a fost facilitată de administrația Universității de Stat din Comrat, care a chemat la eveniment o parte din studenții aflați la ore.

La 26 octombrie 2010, concurentul electoral PDM, a desfășurat agitație electorală, îndată după ce Șeful Direcției de învățământ Râșcani, V. Dandara, a anunțat închiderea ședinței de lucru a directorilor de instituții de învățământ preuniversitar din r. Rîșcani, adunați în sala de ședințe a Consiliul raional.

La 28 octombrie 2010, în timpul adunării de părinți, desfășurată de profesorii din cadrul Liceului Teoretic „Onisifor Ghibu” din sect. Buiucani al mun. Chișinău, fără acordul părinților, au fost invitați candidații din partea concurentului electoral AMN, inclusiv Serafim Urechean. La 29 octombrie 2010, directoarea aceleiași liceu, Maria Garștea, a spus că despre adunările cu părinți au fost anunțați și alți concurenți electorali (PDM, PLDM). Totodată, dumneaei a menționat că nici un părinte nu este obligat să participe la asemenea activități de agitație electorală. Maria Garștea a menționat că oferă reprezentanților partidelor posibilitatea să desfășoare întâlniri cu părinții sau profesorii. Astfel, concurenții electorali au fost informați despre desfășurarea la 1 noiembrie 2010 a Consiliului Profesorial în cadrul liceului.

La 28 octombrie 2010, la Casa de cultură din or. Rezina, a avut loc întâlnirea cu alegătorii a candidatului Vladimir Voronin din partea concurentului electoral PCRМ la care au participat aproximativ 850 persoane. La întâlnire au fost prezenți toți lucrătorii din consiliul raional, funcționari publici din rândul PCRМ, precum și alți angajați din instituțiile publice din raion. Unul din participanții la eveniment a relatat observatorului Promo-LEX că asupra lui și a altor persoane prezente la eveniment s-au exercitat presiuni din partea conducerii raionale să participe la întâlnirea cu Vladimir Voronin, dar și să facă agitație pentru PCRМ. Participantul a mai informat observatorul că a fost avertizat că își poate pierde locul de muncă dacă nu se schimbă guvernarea.

La 29 octombrie 2010, candidatul Leonid Bujor din partea concurentului electoral AMN, a întrerupt procesul didactic din liceul teoretic din s. Magdăcești, r. Criuleni cu scopul desfășurării de agitație electorală.

La 29 octombrie 2010, colaboratorii APL Ștefan Vodă, ai Grădiniței nr. 3 din or. Ștefan Vodă și a Liceului Teoretic “D. Cantemir” din or. Ștefan Vodă au fost anunțați de Primarul interimar al orașului Ștefan Vodă, Sergiu Maloman, să se prezinte la întâlnirea cu candidatul Vladimir Voronin din partea concurentului electoral PCRМ.

La 29 octombrie 2010, ora 10.00, la Ștefan Vodă, la întâlnirea cu alegătorii a candidatului PCRМ, Vladimir Voronin, a fost interzis accesul în sală unui tânăr, Haret Gicu, elev la Liceul Teoretic “Ștefan Voda”, fără a explica motivul.

La 2 noiembrie 2010, primăria or. Ocița a chemat în mod abuz pensionarii să se prezinte la casa de cultura pentru întâlnirea cu candidatul Vladimir Voronin din partea concurentului electoral PCRМ. În cazul neprezentării și nevotării PCRМ, pensionarii erau avertizați că ar putea să nu primească pensii din cauza actualei guvernări.

La 5 noiembrie 2010, Directorul General al “Poștei Moldovei” în comun cu șefa poștei din r. Ocița, au cerut lucrătorilor instituției să participe la întâlnirea cu reprezentanții A. Oleinikov și V. Ceban ai concurentului electoral AMN.

La 6 noiembrie 2010, în timpul discotecii, organizate la clubul “M4M” din or. Leova de către reprezentanții concurentului electoral PLDM, a avut loc un incident cu folosirea gazelor lacrimogene, aplicate de către persoane necunoscute.

Transportarea forțată a alegătorilor

În perioada monitorizată au fost constatate cazuri izolate de transportare forțată a alegătorilor la întâlnirile cu concurenții electorali. Astfel, la 27 octombrie 2010, la întâlnirea cu alegătorii din s. Bădiceni r. Soroca a candidatului Igor Dodon din partea concurentului electoral PCRМ, din cauza numărului mic de participanți, directorul internatului psihoneurologic din sat a organizat transportarea a 30 persoane de la internat, inclusiv bolnavi psihic.

Proteste din partea alegătorilor

În perioada monitorizată, în s. Gura Bîcului, r. Anenii Noi, alegătorii au amenințat cu blocarea alegerilor în localitate, dacă până la data de 14 noiembrie 2010, Ministerul Mediului nu va lua decizia de a scoate de la licitație zăcămintele de prundiș de 850 ha din localitate, care sunt situate sub terenurile agricole ale cetățenilor din s. Gura Bîcului.

Proteste ale concurenților electorali

La data de 2 noiembrie 2010, în Piața Marii Adunări Naționale din mun. Chișinău, susținătorii concurentului electoral PSD au desfășurat proteste împotriva Președintelui interimar Mihai Ghimpu și Primarului General al mun. Chișinău, Dorin Chirtoacă, cu privire la nerespectarea hotărârii Curții Constituționale despre demontarea Pietrei comemorative, instalată în Piața Marii Adunări Naționale, după semnarea decretului prezidențial de declarare a zilei de 28 iunie drept „zi a ocupației sovietice”.

Intimidarea concurenților electorali

În perioada monitorizată, observatorii Promo-LEX au raportat cazul intimidării reprezentantului PCRМ, în vârstă de 15 ani, în or. Comrat, UTA Găgăuzia, care plasa afișe electorale, de către reprezentantul PLDM în regiune, P. Vlah. Cazul este investigat de organele de poliție.

La 4 noiembrie 2010, reprezentanții concurentului electoral PRМ nu au reușit să desfășoare întâlnirea cu corpul didactic al școlii medii din s. Sărata Nouă, r. Leova, din cauza interdicției impuse de către șefa de studii a școlii, membru al PCRМ, Elena Parpalov.

În aceeași perioadă, în s. Biruința, r. Sângerei, o echipă mobilă de agitatori a PLDM a fost oprită de persoane necunoscute înarmate cu arme de vânătoare, care se deplasau într-o mașină marca NIVA, cu număr de înmatriculare C OM 913. Acestea au aplicat forță, lipsindu-i pe reprezentanții PLDM de materialele de agitație. Pe cazul dat a fost depusă o plângere la Comisariatul de Poliție Sângerei. Ulterior s-a dovedit că proprietarul automobilului este Mihai Rusu, ex-președintele raionului Florești, membru al PCRМ.

La 6 noiembrie 2010, în s. Bulbocii-Noi, r. Soroca a avut loc un incident cu implicarea reprezentantului concurentului electoral PLDM, Mihail Zabrian, care a fost intimidat de un presupus susținător al PCRМ. Agresorul a aplicat acțiuni violente asupra reprezentantului PLDM, deteriorând în cele din urmă anvelopele mașinii PLDM. Agresorul a fost identificat și reținut de colaboratorii Comisariatului de Poliție Soroca, care examinează circumstanțele producerii incidentului.

La 31 octombrie 2010, în timp ce membrii PLDM, Zanoci A. și Muntean V., afișau postere electorale pe adresa str. Tighina 77, s. Varnița, r. Anenii Noi, colaboratorul poliției municipale Bender V. Ababii i-a insultat. Pe acest caz se desfășoară o anchetă de serviciu.

La 30 octombrie 2010, în s. Soroca Nouă, r. Soroca, a avut loc un incident între reprezentanții concurenților electorali PCRM și PLDM, în timp ce aceștia desfășurau concomitent activități cu caracter electoral. PCRM organiza o întâlnire cu alegătorii, iar reprezentanții PLDM efectuau agitație „de la om la om”. Reprezentanții celor doi concurenți au făcut schimb de replici de intimidare și insultare. În cele din urmă, conflictul a fost aplanat după intervenția organelor de poliție din raion.

La 31 octombrie 2010, în s. Ciobalaccia, r. Cantemir a fost brutalizată reprezentanta PLDM, Ana Sclerova, de către o persoană necunoscută, care conducea o mașină albă de marcă Volkswagen, cu numere de înmatriculare CT 660.

La 5 noiembrie 2010, la liceul din s. Măgdacești, r. Criuleni, un activist al concurentului electoral PDM a fost reținut de către organele de poliție, pentru plasarea afișajului PDM în locuri neautorizate.

Conform art. 46 al.5 Cod Electoral, pe durata perioadei electorale, candidații la funcția de deputat nu pot fi trași la răspundere penală, arestați, reținuți sau supuși unor sancțiuni administrative fără consimțământul organului electoral care i-a înregistrat. La 25 octombrie 2010, Alexandru Repida, candidat din partea concurentului electoral PPCD, a fost reținut în centrul mun. Chișinău de către 2 colaboratori ai poliției în timpul ce purta discuții cu alegătorii. Motivul invocat al reținerii a fost încălcarea cerințelor privind însemnele pe afișele electorale. Astfel, materialele deținute de Alexandru Repida nu conțineau date cu privire la tirajul și tipografia. După reținere, Alexandru Repida a fost transportat la sect. de poliție Centru, mun. Chișinău, unde i-a fost aplicată o amendă.

La 7 noiembrie 2010, în s. Bravicea, r. Călărași, candidatul pe lista PCRM, Artur Reșetnicov a fost atacat cu ouă, de către persoane necunoscute care erau îmbrăcate în haine cu simbolica PDM. La eveniment au fost martori primarii satelor Bravicea și Meleşeni.

Provocatori electorali

În perioada monitorizată, observatorii Promo-LEX au constatat trei cazuri de tentative de zădărniciere a întâlnirilor cu alegătorii concurenților electorali – AMN (s.Gordinești, r. Rezina, 31 octombrie 2010); PL (mun. Chișinău, 2 noiembrie 2010); PCRM (or.Ialoveni, 5 noiembrie 2010).

Presiuni asupra observatorilor naționali

În perioada de monitorizare au fost semnalate cazuri de presiuni asupra observatorului național din partea Promo-LEX, Zinovia Calos, exercitate de către angajator, șefa secției de servicii sociale la domiciliu din cadrul Secției Asistență Socială și Protecție a Familiei Anenii Noi, Iulia Rebiș, care i-a interzis acesteia și altor angajați să se implice sub orice formă în campania electorală. Din cauza presiunilor, Zinovia Calos s-a retras din efortul de monitorizare al Promo-LEX.

„Cadouri electorale”

În conformitate cu art. 38 alin.7 al Codului Electoral, concurenților electorali li se interzice să propună alegătorilor bani, cadouri, să distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoarele umanitare sau din alte acțiuni de binefacere.

La 31 octombrie 2010, în cadrul unui concert de binefacere organizat în s. Văsieni, r. Ialoveni, primarul din s. Ruseștii Noi, r. Ialoveni, Pavel Codreanu (PDM), a oferit o sumă de bani unei persoane invalide participante la concert.

La 28 octombrie 2010, în cadrul unei întâlniri cu profesorii Liceului Teoretic „Miron Costin” din or. Florești, reprezentanții concurentului AMN au anunțat că Alexandru Oleinic, candidat AMN donează liceului un calculator.

La 27 octombrie 2010, în cadrul manifestațiilor hramul or. Leova, echipa de fotbal raionala FC PRUT din partea concurentului electoral PDM a primit un cadou sub formă de 5 mingi de fotbal în valoare de 3250 lei.

La 27 octombrie 2010, în incinta localului „Izvoaraș” din or. Cimișlia fost organizată întâlnirea concurentului electoral PCRМ cu tinerii, cu ocazia „zilei Komsomolului”. În cadrul evenimentului, candidatul PCRМ, Mark Tkaciuk, a înmănat medalii și premii bănești la 4 tineri: Greițer Dmitrii, Slănină Evghenii, Ciornii Dmitrii, Mazur Roman, pentru participarea activă la Referendumul din 5 septembrie 2010.

În perioada de monitorizare, observatorii Promo-LEX au constatat că Primarul s. Coșernița, r. Florești, Cojocar Ion, membru PCRМ, oferă bătrânilor din localitate câte un sac de carbuni, îndemnându-i să voteze PCRМ.

La 1 noiembrie 2010, d-na Graur, reprezentanta concurentului electoral PDM, angajată a Ministerului Educației, a făcut donație de jucării copiilor de la grădinița din s. Miniceni de Sus, r. Rezina, îndemnându-i să-și convingă părinții să voteze pentru PDM. De asemenea, aceasta a promis că va asigura grădinița cu echipament, cărți și alte obiecte necesare, în cazul în care PDM va câștiga la alegeri.

Concerte electorale

La întâlnirile cu alegătorii, concurenții au atras numeroși interpreți și muzicieni autohtoni.

În această fază a campaniei electorale, candidații au folosit pe larg concertele muzicale, cu invitarea interpreților locali, care îndeamnă alegătorii să voteze pentru formațiunile pe care aceștia le promovează. Concerte electorale au fost organizate de următorii candidați electorali:

PDM – or. Hîncești și s. Sarata Galbenă (31 octombrie, cu interpreții Anna Leško, Arsenie, Andrei Porubin, Zinaida Julea, Mihai Ciobanu, Ion Suruceanu, Andrian Ursu, Gheorghe Topa, Mihai Ciobanu); or. Florești (30 octombrie, cu interpreții Gheorghe Țopa, Mihai Ciobanu, Vitalie Dani, Ion Suruceanu, Zinaida Julia, Nelly Ciobanu); or. Rezina (28 octombrie, cu Vitalie Dani, Nelly Ciobanu, Zinaida Julea, Ion Suruceanu, Andrei Porubin); or. Șoldănești (29 octombrie); or. Ștefan Vodă (1 noiembrie, cu interpreții Nelly Ciobanu, Vitalie Dani, Ion Suruceanu, Andrian Ursu, Gheorghe Țopa); or. Taraclia (31 octombrie, cu Ion Suruceanu, Nelly Ciobanu, Vitalie Dani); or. Ungheni (4 noiembrie, cu interpreții Mihai Ciobanu, Gheorghe Topa, Zinaida Julea, Ion Suruceanu, Ana Lesco, Zdob și Zdub, Arsenii).

PL – s. Ruseștii Noi, r. Ialoveni (30 octombrie, cu DJ SERJ).

PMUEM – or. Orhei (30 octombrie, cu interpreții Natalia Mateovschi și Anatol Mîrzenco); or. Taraclia (31 octombrie, cu Anatol Mîrzenco).

PLDM – r. Anenii Noi, s. Varnița (29 octombrie, cu Ana Barbu); r. Cahul, or. Cahul (30 octombrie), s. Taraclia de Salcie (28 octombrie, cu Anișoara Puică); r. Cantemir, or. Cantemir (4 noiembrie, cu “Catarsis”) și s. Hănăsăni (29 octombrie, cu Anatol Dumitraș); r. Criuleni, s. Ratuș și s. Raculești (27 octombrie, cu Natalia Barbu), s. Bădiceni (26 octombrie, cu Anișoarei Puică, Valeriu Cazacu și Gheorghe Mitrean); r. Drochia (30 octombrie, cu orchestra “Lăutarii” și 3 noiembrie cu Natalia Barbu); r. Fălești (6 noiembrie, cu „Lăutarii”); or. Florești (30 octombrie, cu formația „Catarsis”); or. Leova (31 octombrie, cu Ana Puică și Natalia Barbu); r. Orhei (7 noiembrie, cu Irina Loghin și Fuego); r. Rîșcani, s. Braniște, Gălășeni, Petrușeni (29 octombrie, cu formația „AKORD”); s. Bălanul Nou, Rîșcani (28 octombrie, cu formația „AKORD”); r. Soroca (s. Hristici, s. Dărcăuți – 2 noiembrie, cu formația „AKORD”); r. Strășeni (6 noiembrie, cu FUEGO, Irina Loghin, Gheorghe Urschi; 7

noiembrie, cu Natalia Barbu); r. Telenești (30 octombrie, cu Natalia Barbu, 1 noiembrie, cu Irina Loghin, Fuego, Gheorghe Urschi, Anatol Dumitraș și 7 noiembrie, cu Gheorghe Urschi, Irina Loghin, Fuego, „Catarsis”), s. Văratice, s. Zăicani și s. Pîrjota (31 octombrie, cu formația „AKORD); s. Nicoreni (29 octombrie, Anatol Dumitraș).

De asemenea, la data de 26 octombrie 2010, reprezentanții concurentului electoral PLDM au desfășurat caravana „În Europa fără vize”, care a făcut turul mun. Chișinău. Eveniment a culminat în Piața Marii Adunări Naționale cu focuri de artificii.

Funcționarii publici în campania electorală

Observatorii Promo-LEX au constatat mai multe situații, când persoanele cu funcții publice au susținut candidații electorali.

Conform art. 13 alin. 3 Cod Electoral, miniștri și vice-miniștri, primarii și viceprimarii din momentul înregistrării lor în calitate de concurenți electorali, își suspendă activitatea în funcția pe care o dețin. Conform art. 10 alin. 3 Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, demnitarul, în exercitarea atribuțiilor funcționale, trebuie să se abțină de la implicare politico-electorale. De asemenea, conform art. 15 alin. 3 și 4 al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în timpul exercitării atribuțiilor, funcționarul public nu trebuie să-și exprime preferințele politice sau să favorizeze anumite formațiuni politice.

La 28 octombrie 2010, primarul or. Comrat, N. Duduoglo și președintele Consiliului Municipal Comrat V. Volcov au desfășurat agitație electorală în favoarea concurentului electoral PSD.

La 28 și 29 octombrie 2010, ora 10.30, primarul s. Răduleniu Vechi, a fost observat participând alături de candidatul Zinaida Greceanii din partea concurentului electoral PCRM, la întâlnirea cu alegătorii. Primarul or. Cimișlia, Gheorghe Răileanu, se implică în activități de campanie electorală participând la întâlniri cu alegătorii în susținerea PLDM.

La 27 octombrie 2010, primarul or. Basarabeasca V.N. Filipov, la întâlnirea candidatului Iurie Leancă din partea concurentului electoral PLDM, a îndemnat participanții să voteze pentru PLDM. În perioada de monitorizare, susținerea pentru PLDM au manifestat-o și primarul s. Carabetovca, r. Basarabeasca, Tudor Cazac; primarul s. Iordanovca, r. Basarabeasca, Petru Platon; primarul s. Sadaclia, r. Basarabeasca, Vasile Baci, președintele raionului Telenești, Boris Burcă, primarul s. Verejeni, r. Telenești, Olga Gherman.

Totodată, în favoarea concurentului electoral PDM s-a exprimat primarul s. Tudora, r. Ștefan Vodă, Ghilan Tatiana.

La data de 5 noiembrie 2010, în timpul orelor de lucru, Natalia Chiriac, șef la Casa Națională de Asigurări Sociale Rîșcani, a efectuat apeluri telefonice la domiciliul alegătorilor, îndemnând cetățenii să voteze pentru concurentul electoral, PLDM.

La 27 octombrie 2010, cu ocazia participării la dezbaterile pe tema „Ecologia în Republica Moldova”, desfășurate în incinta Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din or. Cimișlia, Ministrul Ecologiei Gheorghe Șalaru s-a referit la campania electorală, îndemnându-i pe tineri să adere la PL.

Folosirea resurselor administrative

În perioada monitorizată, s-a constatat o tendință clară de utilizare de către candidații degrevați ai concurenților electorali a resursele administrative în scopuri electorale.

Conform art. 47 alin. 6 Cod Electoral „Candidații nu pot folosi mijloacele și bunurile publice (resursele administrative) în campaniile electorale, iar autoritățile/instituțiile publice și

cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali”.

În perioada de monitorizare, observatorii Promo-LEX au constatat o serie de cazuri de utilizare a resurselor administrative, inclusiv a funcției, în favoarea anumitor candidați electoral.

La 30 octombrie 2010, observatorii Promo-LEX au constatat că la etajul 3 al consiliului raional Cahul are loc întâlnirea staff-ului electoral al MAE, organizată și cu participarea candidatului Gheorghe Vasilache din partea concurentului MAE, care este degrevat oficial din funcție. Acesta continuă să utilizeze automobilul de serviciu.

Candidatul Gheorghe Anghel din partea concurentului electoral PCRМ, participă la întâlnirile cu alegătorii din r. Ștefan Vodă, folosind transportul de serviciu al primăriei din or. Ștefan Vodă, cu numerele de înmatriculare SV AH 250.

De asemenea, primarul s. Varnița, r. Anenii Noi, Tudor Serbov, candidat din partea concurentului electoral AMN, deși degrevat din funcție, utilizează zilnic biroul de serviciu, semnând documente financiare, folosind automobilul de serviciu „Toyota Corola”, cu numerele de înmatriculare AN AT 900.

Acordarea compensațiilor pentru perioada rece a anului face parte din acțiunile de implementare a Legii nr.15 din 26 februarie 2010 privind compensațiile sociale în perioada rece a anului 2010, care are drept scop susținerea persoanelor și familiilor defavorizate prin acordarea unei compensații sociale. Au fost constatate multiple cazuri de distribuire a ajutoarelor financiare, împreună cu materiale electorale ale concurentului electoral PLDM și adresarea Prim-ministrului, prin intermediul Băncii de Economii inclusiv în s. Hîrbovăț, s. Șerpeni (r. Anenii Noi), or. Ștefan Vodă, s. Pîrlița (r. Ungheni), or. Nisporeni.

Agitație electorală indirectă

În scopuri de promovare electorală, concurenții aplică forme tot mai diverse de agitație electorală, inclusiv de indirectă.

În cadrul ediției speciale octombrie 2010 a revistei „VIP magazin” și ediției noiembrie 2010 a revistei „Aquarelle” a fost plasată fotografia candidatului Marian Lupu din partea concurentului electoral PDM. Cu toate că articolul din paginile acestor reviste nu ține de agitație electorală, ridică semne de întrebare faptul că în perioada electorală anume candidatul PDM, Marian Lupu, apare pe copertele revistelor menționate. Coperta acestor reviste este plasată pe standurile din mun. Chișinău, ceea ce poate fi interpretat ca agitație electorală indirectă în favoarea candidatului PDM.

În vederea promovării unor condiții egale pentru concurenții electorali este necesar ca politica editorială a revistelor de divertisment să aplice principiul tratării echidistante a concurenților electorali.

F. Rapoarte financiare ale concurenților electorali

Conform art.38 alin.8 al Codului Electoral și prevederilor Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice, adoptat prin Hotărârea CEC nr.3336 din 16 iulie 2010, concurenții electorali prezintă CEC, o dată la două săptămâni, din momentul înregistrării, rapoarte financiare privind veniturile și cheltuielile în campania electorală.

În cadrul efortului de monitorizare, Promo-LEX compară modul de desfășurare a campaniei electorale de către concurenții electorali cu rapoartele financiare prezentate la CEC și reflectarea obiectivă a cheltuielilor suportate.

Declarațiile săptămânale

Potrivit lit. „a” alin.1 art.38 din Codul Electoral, concurenții electorali după înregistrare la CEC trebuie să declare săptămânal într-o publicație de circulație națională mijloacele financiare și alte forme de susținere materială a activității lor. S-a constatat că niciun concurent electoral nu a respectat obligația prevăzută de norma sus-menționată.

Concurenții electorali înregistrați la 11 octombrie urmau să facă 4 astfel de declarații, concurenții înregistrați pe data de 15 octombrie – 3 declarații, concurenții înregistrați pe data de 19, 22, 26 octombrie – 2 declarații, concurenții înregistrați pe data 29 octombrie și 2 noiembrie – 1 declarație.

În rezultatul analizei publicațiilor de circulație națională: Timpul, Flux, Ziarul de Gardă, Moldova Suverană, Evenimentul Zilei, Săptămîna, Молдавские Ведомости, Аргументы и Факты, Logos Press, Комсомольская Правда, s-a constatat că niciun concurent electoral menționat mai sus nu a publicat în termenele stabilite date privind mijloacele financiare și alte forme de susținere materială.

Raportarea financiară Bi-săptămânale

În perioada efortului de monitorizare 25 octombrie – 8 noiembrie, 2010, la CEC au fost depuse rapoarte financiare de către următorii concurenți electorali și candidați independenți: PLDM, PC, Valeriu Pleșca la data de 2 noiembrie, 2010; Gabriel Stati 5 noiembrie.

Conform art.38 alin.6 Cod Electoral, persoanele fizice și juridice nu au dreptul să comande materiale electorale publicitare pentru și în favoarea concurenților electorali și să achite cheltuielile aferente producerii acestora fără acordul concurenților electorali și cu mijloace financiare care nu au fost virate pe contul "Fond electoral" al concurenților respectivi.

La analiza rapoartelor financiare prezentate de către concurenții electorali până la data de 8 noiembrie 2010, s-au făcut constatări privind reflectarea obiectivă de către concurenți a cheltuielilor suportate și anume cheltuielile privind: transportul, concertele electorale, materialele publicitare.

Transport

Concurenții electorali desfășoară întâlniri cu alegătorii în localități la nivel național, ceea ce implică cheltuieli privind deplasarea candidaților. Doar PCRМ dintre toți concurenții electorali înregistrați după data de 11 octombrie 2010, a reflectat cheltuieli de transport în raportul financiar prezentat CEC.

În perioada de monitorizare, observatorii Promo-LEX au raportat vizite în teritoriul ale reprezentanților PLDM pe perioada raportului financiar prezentat ulterior la CEC.

Astfel, reprezentanții PLDM au efectuat 31 vizite cu caracter electoral în următoarele localități: Bălți (19, 20, 21 și 22 octombrie), Călărași (20, 21 și 24 octombrie), Cimișlia (17 octombrie), Chișinău, Criuleni (18, 22 și 24 octombrie), Drochia (18 octombrie), Găgăuzia (14 octombrie), Hîncești (17 octombrie), Nisporeni (24 octombrie), Rezina (19 octombrie), Soroca (19 octombrie), Șoldănești (23 octombrie), Ștefan Vodă (24 octombrie), Anenii Noi (25 octombrie), Tărăclia (25 octombrie), Criuleni (26 octombrie), Ștefan Vodă (26 octombrie), Cimișlia (26 octombrie), Soroca (26 octombrie), Călărași (27 octombrie), Anenii Noi (27 octombrie), Rezina (27 octombrie), Basarabeasca (27 și 28 octombrie), Cahul (28 octombrie).

De asemenea, la 26 octombrie, PLDM a organizat caravana constituită din 50 de mașini cu simbolica partidului și cu drapelele UE, ce au traversat toate sectoarele mun. Chișinău și s-au oprit în Piața Marii Adunări Naționale.

Concurentul electoral nu a reflectat în raportul financiar pe perioada 15 – 28 octombrie prezentat la CEC cheltuieli referitoare la transport (închirierea unităților de transport, cheltuieli de combustibil).

Concerte Electorale

În perioada 25 octombrie – 8 noiembrie, mai mulți concurenți electorali au organizat concerte la care au evoluat interpreți cunoscuți, după cum a fost prezentat mai sus.

Concurentul electoral PLDM a organizat concerte în:

- La data de 24 octombrie 2010 în or. Ștefan Vodă, cu participarea formației Catharsis.

La eveniment au fost prezenți circa 300 de persoane.

- La data de 26 octombrie 2010 în s. Bădiceni, r. Soroca, cu participarea Anișoarei Puică, Valeriu Cazacu și Gheorghe Mitrean. Concertul a durat 1 oră și 40 de minute.

- La data de 27 octombrie 2010 în s. Răculești, r. Criuleni, cu participarea interpretei Ana Barbu.

- La data de 28 octombrie 2010 în s. Nicoreni, r. Drochia, candidatul V. Ioniță la întâlnirea cu alegătorii a fost însoțit de interpretul Anatol Dumitraș, acesta din urmă susținând și un concert.

- La data de 28 octombrie 2010 în s. Bălanul Nou, s. Râșcani, din r. Râșcani cu participarea formației Akord, în cadrul întâlnirii cu alegătorii a candidatului Liliana Palihovici.

- La data de 28 octombrie 2010 în s. Tărăclia de Salcie, r. Cahul cu participarea interpretei Anișoara Puică în cadrul întâlnirii cu alegătorii a candidaților Butmalai Ion și Bolocan Lilia.

Concurentul electoral PLDM, a organizat pe perioada 25 octombrie – 8 noiembrie, 19 concerte electorale, cele 6 concerte enumerate se încadrează în perioada reflectată în primul raport financiar prezentat de concurent. Astfel în raportul financiar pe perioada 15 – 28 octombrie prezentat la CEC, concurentul electoral PLDM nu a reflectat cheltuieli aferente organizării concertelor sus menționate și/sau plata onorariilor interpreților.

Arenda sălilor

APL decide modul în care pun la dispoziție concurenților electorali încăperi pentru întrunirea cu alegătorii, contra plată sau gratuit.

Dispoziția primăriei s. Varnița, r. Anenii Noi nr. 179 din 15.10.10 stabilește plata pentru arenda sălii în care urmează a fi desfășurate întâlnirile cu alegătorii în sumă de 200 de lei pe oră. Următorii concurenți electorali au depus cereri pentru arenda sălii:

- **PLDM** - din numele organizației primare din Varnița dn. Brînză A., nr. 608 din 21.10.2010, achitat în numerar suma de 200 lei, dispoziția de plată 001751;

- **PUM** - din numele candidatului Antohi A., nr. de intrare 621 din 27.10.2010, achitat 200 lei numerar, dispoziția de plată nr.001754;

- **PDM** - din numele președintelui organizației primare din Varnița Urîta A., nr. de intrare 611 din 21.10.2010, achitat 200 lei, dispoziția de plată nr.001753.

- **PCRM** - din numele lui Miron Gagauz, nr. de intrare 615 din 26.10.2010, achitat 400 lei, dispoziție de plată nr.001757;

- **PLDM** - din numele membrului organizației teritoriale Bender, Cauza A., achitat 400 lei, dispoziția de plată nr.001768, din 27.10.10.

Concurenții electorali PLDM în raportul financiar pentru perioada 15 – 28 octombrie și PDM în raportul financiar pentru perioada 11 – 22 octombrie, nu au reflectat cheltuielile pentru arenda sălii din s. Varnița, r. Anenii Noi.

În or. Ștefan Vodă spațiile pentru desfășurarea activităților electorale sunt oferite în incinta Casei de Cultură la preț de 500 lei ora și în școala de arte „Maria Bieșu” la preț de 250 lei ora.

În Casa de Cultură Ștefan Vodă au desfășurat întâlniri cu alegătorii concurenții electorali PLDM la data de 24 octombrie 2010 și PCRM la data de 29 octombrie 2010, fiecare dintre ei achitând în contabilitatea primăriei Ștefan Vodă câte 1000 lei.

De asemenea, în or. Criuleni la data de 26 octombrie 2010, cu scopul organizării unei întâlniri cu alegătorii, a fost închiriată contra plată sala Școlii de arte, suma constituind 150 de lei. Conculentul electoral PLDM nu a reflectat aceste sume în raportul financiar pe perioada 15 – 28 octombrie 2010. Suma totală nereflectată de concurenul electoral pentru arenda sălii în vederea întâlnirii cu alegătorii constituie 1750 lei.

Publicitate stradală/activitate de agitație electorală

În cadrul monitorizării efectuate, observatorii Promo-LEX au raportat că concurenții electorali PDM, PL și PLDM remunerează persoanele ce desfășoară acțiuni de agitație electorală prin împărțirea pliantelor, încheierea afișelor. În or. Cimișlia pentru o zi de agitație electorală: PDM oferă 100 lei, PL – 100 lei și PLDM – 130 lei. În or. Leova persoanele care fac agitație în favoarea concurenul electoral PLDM sunt remunerate cu 50 de lei.

În primul raport financiar prezentat de către 15 concurenți electorali, nu au fost indicate cheltuieli pentru remunerarea staff-ului.

Material publicitar electoral

Conculenții electorali utilizează în vederea agitației electorale răspândirea de materiale publicitare sub formă de afișe, pliante, broșuri, calendare, foi volante, platforme ș.a.

Pe afișele electorale postate de concurenul electoral PLDM în s. Tărăclia de Salcie, r. Cantemir la data de 28 octombrie 2010, era indicată tipografia Baștina RADOĞ și tirajul de 6000 ex. În materialul publicitar dat nu este indicată data tipării și nu este reflectat la cheltuieli în raportul financiar pe perioada 15 – 28 octombrie 2010, prezentat de concurenul la CEC.

În perioada 25 – 31 octombrie 2010, reprezentanții concurenulului electoral PLDM au distribuit alegătorilor fulare, pixuri, fâșii parfumate pentru atârănarea în mașini cu imprimarea logo-ului PLDM în or. Ștefan Vodă și brățări de cauciuc în or. Soroca. Plata pentru aceste materiale electorale nu a fost reflectată în raportul financiar pe perioada 15 – 28 octombrie 2010.

În urma monitorizării efectuate de observatorul Promo-LEX s-a depistat că concurenul electoral AMN, a împărțit în or. Ungheni pliante și a postat afișe în or. Cahul, pe ele fiind indicate:

- Pe pliante: tipografia Dira AP; tirajul 10 mii exemplare; data tipării 07.10.10.
- Pe afișele electorale: tipografia Dira AP; tirajul 3000 exemplare; data tipării 30.09.10.

Materiale publicitare tipărite anterior începerii campaniei electorale au fost depistate și la concurenul electoral PCRM, astfel observatorii Promo-LEX au raportat, postarea afișelor de către concurenul, pe care sunt indicate: tipografia Metrompaș SRL; data 23.06.09; tirajul 40.000.

Cu toate că concurenții electorali AMN și PCRM au reflectat plăți către agenții economici Dira AP și respectiv Metrompaș, acestea nu se referă la materialele publicitare sus-menționate. Acestea puteau fi reflectate și la partea venituri a raportului financiar ca „alte forme de susținere materială a activității concurenților electorali” care potrivit art. 38 al. 1 lit. „a” trebuie declarate de către concurenții electorali.

Amintim că CEC a avertizat concurenul electoral PpNȚ și a interzis distribuirea materialului publicitar al concurenulului, pe care nu erau indicate datele cerute prin art. 64 prim

al. 6 din Codul electoral, iar plata pentru acest material nu a fost efectuată prin contul bancar „Fondul Electoral, în baza art. 38 al. 2 și art. 64 prim al. 6 din Codul Electoral.

Materiale publicitare electorale cu date incomplete

În conformitate cu art. 64 prim al. 6 fiecare material publicitar trebuie să includă data tipăririi, tirajul materialului și denumirea tipografiei care l-a tipărit. La 12 din cei 40 de concurenți electorali înregistrați în cursa electorală, au fost depistate materiale publicitare cu deficiențe în vederea indicării informației prevăzute de legislație.

Concurenții electorali PLDM, PNL, PCRM, AMN, PMUEM, MAE, PpNT, Gabriel Stati, au postat afișe electorale în sectorul Buiucani din mun. Chișinău, care nu respectă normele menționate. Concurenții electorali PDM și PPCD distribuie material publicitar sub formă de pliante fără a indica informația prevăzută de art. 64 prim al. 6.

O parte din materialele publicitare ale concurenților electorali PLDM, PUM, PL, PDM, AMN și MAE nu conțin data tipăririi. În urma efortului de monitorizare Promo-LEX au fost observate afișe electorale ale concurentului electoral PPPM și PPR pe materialul publicitar nu este indicat data tipăririi, tirajul materialului și denumirea tipografiei care l-a tipărit.

Concurentul electoral PPPM nu a depus la raportul financiar pe perioada 11 – 25 octombrie în termen, fiind obligat potrivit art. 38 al. 8 să-l prezinte o dată la două săptămâni organelor electorale respective. La ședința CEC din data de 5 noiembrie a fost avertizat concurentul electoral, Partidul Politic „Patrioții Moldovei”, pentru nerespectarea prevederilor art. 64 prim al. 6 din Codul electoral și a fost obligat să asigure achitarea cheltuielilor aferente producerii materialului electoral publicitar contestat.

În conformitate cu pct. 8 din Hotărârea CEC nr. 3336 din 16.07.10, rapoartele financiare vor fi prezentate conform formularului anexat la Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice. Raportul financiar prezentat de PCRM nu corespunde formularului anexat la regulamentul, neindicând „locul de muncă” a donatorilor persoane fizice. În același timp la pct. 4 al. 4 al aceluiași regulament nu prevede expres indicarea „locului de muncă” a donatorilor persoane fizice, astfel regulamentul prevede la virarea sumelor bănești de către persoane fizice se înregistrează datele de identitate ale acestora, numărul din buletinul de identitate, anul nașterii, adresa de la domiciliu, suma virată, semnătura. Ziua și luna nașterii se indică pentru persoanele care au împlinit 18 ani în anul electoral.

G. Mass-media locală

Presa locală reflectă campania electorală, activitatea autorităților locale electorale și APL. Totodată, aceasta nu realizează campanii de educație electorală. Tratamente diferențiate din partea mass-media locală față de candidații electorali a fost constatată în r. Taraclia și r. Orhei.

Articole care reflectă campania electorală de pe malul drept al Nistrului au început să fie publicate în presa din regiunea transnistreană. Caracterul articolelor este tendențios și denigrator.

Anumite deficiențe legate de reflectarea campaniei electorale au fost depistate în cazul postului TV din UTA Găgăuzia -“GRT”.

H. Observatorii naționali și internaționali

În perioada de monitorizare, CEC a înregistrat observatori naționali din partea următoarelor instituții: Instituția Privată Centrul Național de Studii și Informare pentru

Problemele Femeii „Parteneriat pentru dezvoltare” (8 persoane, Hotărârea CEC nr. 3730 din 29.10.2010); Asociației Obștești „Centrul Dezvoltării Sociale” (11 persoane, Hotărârea CEC nr. 3729 din 29.10.2010); CREDO (37 persoane, Hotărârea CEC nr. 3782 din 05.11.2010); Fundația Est-Europene din Moldova (12 persoane, Hotărârea CEC nr. 3783 din 05.11.2010); Partidul Politic „Patrioții Moldovei” (2 persoane, Hotărârea CEC nr. 3784 din 05.11.2010).

De asemenea, în perioada 26 octombrie - 5 noiembrie, CEC a înregistrat observatori internaționali din partea: [Biroului OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului \(OSCE/BIDDO\)](#) – 31 persoane; Comisiei Electorale Centrale a Federației Ruse – 2 persoane; Ambasadei Georgiei în România și Republica Moldova - 2 persoane; Comisiei Electorale Centrale a Georgiei – 3 persoane; Autorității Electorale Permanente a României – 3 persoane; Ambasadei Ucrainei în Republica Moldova – 5 persoane; Comisiei Electorale Centrale a Bosniei și Herțegovinei – 2 persoane.

Societatea civilă

În perioada de monitorizare, Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informare și Instruire, alcătuită din 102 centre în toată țara (detalii pe www.infonet.md), a anunțat despre pregătirea unor formatori, care vor promova modele de consolidare a democrației participative prin implicarea tinerilor în viață social-politică. Inițiativa este susținută financiar de Fundația Soros-Moldova.

Astfel, cu 7-8 zile înainte de alegerile parlamentare, va fi simulat procesul de votare. Prin urmare, tinerii vor participa la actul decizional prin organizarea alegerilor „Votul tinerilor”, care vor avea loc concomitent în 33 de raioane. Iar la scrutin vor participa doar tinerii cu vârsta cuprinsă între 16-35 de ani din 33 de comunități din R. Moldova (32 de raioane și UTA Găgăuzia).

La fel, Consiliul Național al Tinerilor din Moldova (CNTM) realizează proiecte privind sensibilizarea tinerilor pentru a participa la alegerile parlamentare. Astfel, la 7 noiembrie, CNTM a desfășurat o acțiune de informare și educație electorală pe teritoriul raionului Ialoveni. Un grup de voluntari special în număr de 15 persoane special echipați cu veste și genți de culoare gri au distribuit prin aceste localități ziarul “Obiectiv” și câte un pliant în care era indicată în termeni simpli modalitatea de a merge la vot și vota. Echipa de voluntari se deplasa cu un microbuz pe care era inscripționat “Campania Alege Liber”.

I. Regiunea transnistreană

În perioada de monitorizare, prin Hotărârea CEC nr. 3556 din 29 octombrie a fost constituită CER nr. 3 Bender. În continuare, CEC nu a adoptat hotărâri cu privire la modul de participare la alegeri a cetățenilor RM domiciliați în regiunea transnistreană.

Cu toate acestea, secții de votare separate pentru alegătorii din stânga Nistrului au fost constituite în r. Anenii Noi (SV nr. 40 și nr. 41, în s. Varnița), r. Florești (SV nr. 74, în s. Sănătăuca), r. Rezina (SV 42, în or. Rezina). Secția de votare mixtă a fost constituită în r. Ștefan Vodă (SV nr. 23, în s. Răscăieți).

Totodată, CER Căușeni a constituit SV în s. Copanca, Hagimus și Fîrlădeni fără a menționa că în SV respective vor putea vota și alegătorii din regiunea transnistreană. O situație similară a fost constatată și în cazul CER 15 Dubăsari, care a constituit SV în s. Doroțcaia, Ustia și Cocieri.

În perioada de monitorizare, discuții despre ameliorarea condițiilor de participare pentru toți cetățenii din raioanele de Est ale R. Moldova la procesul electoral nu au fost inițiate. Anumite dezbateri au avut loc pe marginea constituirii SV pentru locuitorii din s. Corjova, r. Dubăsari.

În continuare, în ciuda numeroaselor impedimente, abuzuri și intimidări, aplicate de organele supuse administrației de la Tiraspol față de populația din stânga Nistrului la referendumul constituțional din 5 septembrie, autoritățile constituționale întârzie să elaboreze și să implementeze măsuri eficiente pentru a asigura exercitarea dreptului la vot, inclusiv pentru alegătorii din regiunea transnistreană. Astfel, potrivit scrisorii nr. 41 din 18 octombrie 2010, adresată CEC din partea administrației Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din Dubăsari, constatăm existența unei presiuni din partea autorităților separatiste, care au blocat SV deschisă în cadrul liceului la referendumul din 5 septembrie.

Administrația acestui liceu a solicitat de la CEC să reamplaseze SV pentru s. Corjova, din r. Dubăsari, în altă localitate pentru a preveni eventualele prejudicii comise instituției de către organele supuse administrației de la Tiraspol. Insistența demersului administrației liceului rezultă din amenințările repetate parvenite din partea administrației de la Dubăsari și a șefului Direcției de miliție a or. Dubăsari, subordonate Tiraspolului. În perioada de monitorizare, autoritățile centrale nu au întreprins măsuri pentru a atenua situația.

IV. ÎNGRIJORĂRI

Următoarele aspecte trezesc în mod repetat îngrijorări vizând procesul electoral:

1. Lipsa transparenței financiare din partea concurenților electorali în privința reflectării cheltuielilor pentru deplasările în teritoriu, publicarea materialelor de agitație electorală, organizarea întrunirilor cu alegătorii (concertele) și remunerarea staffului;
2. Constituirea secțiilor de votare speciale de către CER și nu CEC;
3. Intenția de a deschide SV mixte cu urne separate pentru alegătorii din regiunea transnistreană;
4. Completarea organelor electorale cu membri delegați de partidele reprezentate în Parlament;
5. Insuficiența locurilor pentru afișaj electoral;
6. Împiedicarea bunei desfășurări a procesului electoral în localitățile din stânga Nistrului (s. Corjova).
7. Afișaj electoral excesiv în locuri neautorizate;
8. Utilizarea resurselor administrative în scopuri electorale, inclusiv de către candidații degrevați din funcție.

În special, atragem atenția la următoarele aspecte alarmante:

9. Eventuale dificultăți la votare pentru alegătorii care au domiciliu și reședință simultan în raze teritoriale diferite;
10. Informarea sporadică a alegătorilor de către APL cu privire la posibilitatea verificării corectitudinii listelor electorale;
11. Atitudine agresivă reciprocă și cazuri de violență în relațiile dintre concurenții electorali;
12. Intensificarea cazurilor de agitație forțată cu participarea factorilor de decizie în cadrul instituțiilor de învățământ și APL;
13. Depășirea termenelor stipulate în „Calendarul electoral” elaborat de CEC.

V. RECOMANDĂRI

Comisiei Electorale Centrale:

1. Perfecționarea mecanismului de monitorizare a cheltuielilor concurenților electorali, prin introducerea unui formular detaliat pe tipuri de cheltuieli (cel existent la moment este general);
2. Medierea conflictelor dintre concurenții electoral și membrii organelor electorale;
3. Intensificarea campaniilor de informare și educație electorală pentru asigurarea participării active a populației;
4. Inițierea unor campanii de sensibilizarea a concurenților electorali privind necesitatea unui comportament pașnic și civilizat reciproc, precum și în relație cu alegătorul;
5. Elaborarea unei liste cu instituțiile în care nu se permite agitație electorală (instituțiile de învățământ preuniversitar, universitar).

Administrației publice:

6. Acordarea asistenței tehnico-financiare în vederea soluționării problemei insuficienței locurilor pentru afișaj electoral;
7. Prevenirea și contracararea cazurilor de afișaj electoral în locurile neautorizate;
8. Exercițarea unui control riguros asupra modului de utilizare a resurselor administrative;
9. Instrumentarea unor măsuri menite să asigure și să faciliteze exercitarea dreptului de vot de către cetățenii din stânga Nistrului;

Concurenților electorali:

10. Raportarea detaliată a tuturor veniturilor obținute și cheltuielilor efectuate pe parcursul campaniei electorale, atât CEC, cât și reprezentanților societății civile;
11. Folosirea exclusivă a spațiilor de afișaj alocate de către APL-uri, precum și identificarea împreună cu acestea a unor locuri suplimentare pentru afișaj electoral;
12. Respectarea standardelor de conduită în campania electorală;

Mass-media:

13. Monitorizarea activității financiare a concurenților electorali;
14. Susținerea și facilitarea campaniilor de informare și de educație civică a populației, inclusiv în ceea ce privește verificarea corectitudinii listelor electorale;
15. Susținerea campaniilor de sensibilizarea a concurenților electorali privind necesitatea unui comportament pașnic și civilizat reciproc, precum și în relație cu alegătorii.